

ارزشیابی کیفی رهنمودهای بین المللی برای سنجش عملکرد کتابخانه‌های دانشگاهی

● پروین بلورچی
کارشناس ارشد کتابداری و اطلاع رسانی

○ ارزشیابی کیفی: رهنمودهای بین المللی برای
سنجش عملکرد کتابخانه‌های دانشگاهی
○ زرویتا پل، پیتر تی بوی خورست؛ ترجمه عبدالله
نجفی
○ تهران: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم
انسانی دانشگاهها (سمت)، ۱۳۷۸
○ ۱۳۱ ص؛ ۱۰۰۰ نسخه؛ ۳۰۰۰ ریال

تهیه رهنمودهایی می‌دانند که به وسیله گروهی از بخش کتابخانه‌های دانشگاهی و پژوهشی ایفلا با عنوان سنجش عملکرد تهیه شده است. از آنجا که تهیه آن توسط یک فرد و در زمان محدودی انجام نیافته است، بی‌مناسبت نیست که شرح کوتاهی از سیر تاریخی تهیه آن آورده شود.

پیشنهاد تهیه چنین اثری با کنفرانس ایفلا در سال (۱۹۸۹) و کارگاه آموزشی آن تحت عنوان: سنجش عملکرد آغاز شد. کارگاه با ارائه شاخصهایی در کنفرانس استکهلم کار آنرا بی‌گرفت و به سال (۱۹۹۱) شاخصهایی خاص از آن میان به تصویب رسید. گروه کاری در ارتباط با سنجش عملکرد ابتدا ۳۰ شاخص را در نظر گرفته و پس از بررسیهای دقیق آنها را به ۱۷ شاخص تقلیل داد. هر یک از شاخصها در کتابخانه‌های کشورهای مختلف به مورد آزمایش گذاشته شدند و نتایج بدست آمده در کنفرانس مسکو (۱۹۹۱) و نتایج بعدی در کنفرانس دهلی‌نو (۱۹۹۲) به نمایش گذاشته شد و اولین پیش‌نویس رهنمودها در ایفلا (۱۹۹۳) بارسلون ارائه گردید با توجه به اینکه از نظریات و پیشنهادات فراوان اعضا که به گروه کار ارسال می‌شد استفاده مطلوب به عمل آمد. دو نفر از اعضا گروه نیز به گروه جدید ایزو (ISO) (۴۶/SC ۸/WG ۴ TC) که جهت توسعه استانداردهای بین‌المللی برای شاخصهای عملکرد کتابخانه‌ای ایجاد شده بود، پیوستند. و تجارب عمل گروه کار را برای بحث به ایزو (ISO) بردند. از این نظر کار استانداردسازی در این رهنمودها نیز موثر واقع شد. در نتیجه شاخصهای بدست آمده هم بیان‌کننده کیفیت عملکرد کل کتابخانه‌اند و هم کیفیت خدمات ویژه را نشان می‌دهند. بسیاری از شاخصها از نظر دانه‌ها به زیر مجموعه‌هایی تقسیم می‌شوند که با مراجعه به صفحه ۴۷ کتاب، عنوان سیاهه شاخصهای عملکردی آنها را نشان می‌دهد.

با وجود چنین کار عظیمی، مؤلفان شاخصهای تعیین شده را با توجه به این که با روشهای پژوهشی و با سنجش دقیق علمی بدست آمده‌اند، دستورالعمل جامع‌الشرایط و مطلق نمی‌دانند و توجه خواننده را به اختلاف‌های زیاد بین بودجه‌بندی و وضعیت مالی کتابخانه‌ها در کشورهای مختلف جلب کرده‌اند و خاطر نشان می‌سازند که دستیابی به شاخصهایی که بتوانند برای همگان مناسب باشند نیست و در این موارد حذف فاکتور هزینه رهنمودها را برای بسیاری از کتابداران مقبولتر می‌سازد. و نظر آنان در مورد سنجش عملکرد پس از بدست آمدن نتایج - آرایه رهنمودهایی است که اهداف کلی و رسالت کتابخانه‌های دانشگاهی را برآورده می‌سازند. شاخصهایی که در پژوهش از آنها استفاده شده است، طبق تحقق اهداف کتابخانه انتخاب شده‌اند.

۱. آرایه روشی قابل قبول جهت سنجش عملکرد به عنوان ابزار مهم و اثر گذار
۲. کمک به حصول نتایج قابل اعتماد در قالب هزینه منطقی

برای این منظور ناگزیر از بکارگیری ابزاری است که نحوه کار کیفی آن سالانه مورد سنجش قرار گرفته و به نسبت نیازهای جدید - تغییرات برنامه‌های درسی و پژوهشی - خط‌مشی‌های متفاوتی اتخاذ کند تا سطح کارائی آن سیر صعودی داشته و شکلی پویا داشته باشد. کتاب حاضر راهمایی است که مدیران کتابخانه‌ها را قادر می‌سازد با استفاده دقیق از آن بتوانند کتابخانه‌های خود را مورد ارزیابی کیفی قرار دهند. به گفته مترجم محترم، این کتاب حاصل تلاش بیش از شش گروه کاری است که در کتابخانه‌های دانشگاهی و پژوهشی ایفلا فعالیت داشته‌اند. نتیجه پژوهش و کوششهای بلندمدت آنان، شاخصهای مفید و آزموده‌ای است که برای عملکرد کتابخانه‌ها آرایه شده است. با بکارگیری این شاخصها و مقایسه نتایج بدست آمده از سایر کتابخانه‌ها، میزان توفیق بر کتابخانه در عملکرد خود نمایان خواهد شد. در نتیجه نظام حمایتی مستند و مطمئنی برای هر نوع اقدام اعم از تغییر بنیادین، تحدید، توسعه و یا اصلاح در سطوح مختلف کتابخانه فراهم خواهد آمد.

مؤلفان نیز در پیشگفتار کتاب هدف از آرایه کتاب حاضر را

هدف کتابخانه گردآوری، آماده‌سازی و تنظیم کتابها، نشریات و اطلاعات غیرمکتوب و اشاعه سریع اطلاعات به نحو مطلوب است با تخصصی‌تر شدن دانش در شاخه‌های گوناگون و گسترش روزافزون آن، مسئله کارایی و سودمندی اطلاعات در کتابخانه اهمیت ویژه خود را می‌یابد. دانش پژوهان که هسته اصلی جامعه کتابخانه‌های دانشگاهی را تشکیل می‌دهند، طیف برجسته‌ای را شامل می‌شوند که درک عمیق نیازهای آنان از جانب مدیران و کارکنان کتابخانه‌ها از اهمیت اساسی برخوردار است. بنابراین امر انتخاب، گردآوری و آماده‌سازی و تنظیم منابع، ضروری است طبق این نیازها انجام شود و نوعی توازن منطقی بین نیازها و منابع موجودی کتابخانه برقرار باشد. نکته مهم دیگری که لازمه توجه ویژه است، بودجه اختصاص یافته به کتابخانه است. با آگاهانه عمل کردن بر محور این دو مهم است که کتابخانه دانشگاه می‌تواند از کارایی و سودمندی مطلوبی برخوردار گردد. کتابخانه نمی‌تواند همواره دارای یک استراتژی، روالی مستمر و با بودجه‌ای یکنواخت به اهداف مطلوب خوب که برآوردن نیازهای علمی و پژوهشی در سطوح مطلوب است دست یابد.

۳. ارایه ابزار برای فرآیند ارزشیابی که با استفاده از آنها طبق تعاریف به عمل آمده، مقایسه تاریخی در درون یک کتابخانه و یا حتی بین چند کتابخانه را امکان پذیر سازند. و به طور خلاصه سنجش عملکرد ارزشی است که با آن عملکرد یک کتابخانه مورد ارزیابی قرار می‌گیرد و نباید آنرا با عملکرد بهتر یکسان قلمداد کرد.

مؤلفان بر این باورند که کتابخانه‌های دانشگاهی اکنون به مرحله‌ای از رشد دست یافته‌اند که ناگزیر از بکارگیری ابزار مؤثر در مدیریت‌اند. و با تغییر و تحولات جدیدی که به وقوع پیوسته است مانند فعالیتهای رایانه‌ای در کتابخانه‌ها، افزایش اطلاعات غیرمکتوب در جهان و لزوم دسترسی سریع به آنها، تلاش برای دستیابی به منابع مالی بیشتر جهت اجرای فعالیتهای جدید تغییر نقش کتابداران از انباره‌کنندگان مجموعه به میانجی‌های اطلاعات علمی، جلب‌نظر مسئولیت سازمانها از طریق علاقه مدیران و تلاش کتابخانه‌ها برای ایجاد ارتباطات همگانی و نشر آنها، کتابخانه‌ها باید نشان دهند که منابع در اختیار را به بهترین وجه مورد استفاده قرار می‌دهند و از کیفیت بالایی در ارائه خدمات برخوردارند.

برای رسیدن به این مهم بحث مدیریت کیفی مطرح می‌شود. که مؤلفان ضمن ارایه شرح کوتاهی در مورد مدیریت کیفی، تعریف آنرا با توجه به موضوع اینو ۸۴۰۲ چنین بیان می‌دارند: کیفیت عبارت است از کلیت هویتها و مشخصه‌های یک تولید یا خدمت که توانایی برآوردن نیازهای قطعی یا ثانوی را دربردارد که شامل نیازهای ضمنی کتابخانه در ارایه خدمات ویژه نیز می‌شود. پس از روشن شدن موضوع کیفیت به مدیریت کیفی پرداخته شده است و در ارتباط با آن سه مرحله اصلی توصیف شده است: **برنامه‌ریزی کیفی: کنترل کیفی و اصلاح کیفی** و تعاریف روشنی در مورد هر یک ارایه شده است. مؤلفان با پرداختن به آرمان و هدف کتابخانه بر این باورند که کیفیت مطلوب کتابخانه در صورت وجود این عناصر معنی می‌یابد که شامل: انتخاب، جمع‌آوری، سازماندهی و فراهم‌آوری امکانات دستیابی به اطلاعات برای استفاده‌کننده و به ویژه در مرحله اول برای گروه اصلی استفاده‌کننده از کتابخانه یعنی اعضای آن سازمان.

با روشن شدن هدف و آرمان، موضوع دستیابی به منابع، چگونگی و تسریع آن پیش روی مدیران قرار می‌گیرد و تعاریف گویا و روشنی از هر یک در این بخش آمده است. موضوع استفاده در کتابخانه و آموزش استفاده‌کنندگان و ذخیره و نگهداری مواردی است که شروع مختصری درباره هر یک ایراد شده است و وظایف ویژه کتابخانه‌ها را در راستای اهداف آنها روشن ساخته‌اند. تأکید ویژه به مدیریت کیفی به نحوی است که کتابخانه از این طریق می‌تواند آرمان، اهداف و مقاصد خود را با علائق و نیازهای استفاده‌کنندگان همسو سازد و نیازهای آنان را برآورده سازد و در اینجاست که برای نایل آمدن به این مهم نقش **سنجش عملکرد** مشخص می‌شود.

در این راستا برنامه‌ریزی کیفی باید با کنترل کیفی همراه باشد. بدین منظور ابزاری لازم است تا بتوان با آن عملکرد کتابخانه را اندازه‌گیری و میزان توفیق آنرا در تحقق اهدافش مشخص نمود. مؤلفان انجام دادن این عمل را سنجش عملکرد نامیده‌اند. به بیانی دیگر سنجش عملکرد به مجموعه‌ای از آمارها و داده‌هایی گفته می‌شود که بتوان با تجزیه و تحلیل آنها عملکرد کتابخانه را ارزشیابی کرد. یعنی مقایسه آنچه کتابخانه انجام داده با آنچه که می‌باید برای تحقق اهداف خود انجام دهد. برای تحقق اهداف به برنامه‌ریزی، اندازه‌گیری و اصلاح، یک فرآیند مستمر نیاز است. در این سنجش انواع آمارها جمع‌آوری شده و اهمیت هر یک ضمن تعریفی بیان شده است و به دنبال آن ویژگیهای شاخص عملکرد به صورت نکات ضروری و مهم از نظر خواننده می‌گذرد تا احاطه کامل او را در این موضوع فراهم آورد.

مطلب تحت عنوان **دشواریها** اشاراتی ضروری دارد به نحوه تنظیم پرسشنامه یا روش مصاحبه برای روشن ساختن ذهن کتابدار در مواردی که ممکن است نتایج دلخواه از آن‌ها عاید نشود. حاصل **سنجش** و نتایج آن، بحثی است راجعاً به برای اشاره به نکات مهمی در جهت اجرای تحقیق سنجش عملکرد. در مورد فرآیند سنجش به مواردی اشاره شده است که در کتابخانه نیاز به بررسی و سنجش دارند و هر کتابخانه‌ای مختار است موارد خاصی را برای سنجش انتخاب کند. در این انتخاب، گزینش شاخصها از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است و در ارتباط با این موضوع مثالهای روشنی ارایه شده است، ضمن پیشنهاد اینکه برای انجام این مهم نیاز به کتابدارانی است که مهارت خوبی در هنر تحلیل آماری دارند. در فرآیند سنجش سه مرحله تعریف شده است: **مرحله آماده‌سازی: تحقیق و تجزیه و تحلیل**. در مرحله آماده‌سازی: برنامه‌ریزی کاری و نحوه آن؛ نمونه‌گیری و نحوه آن؛ مثال؛ پیش‌آزمون با ذکر مثالها و فرمولهای روشن و گویا بیان شده است. **مطلب مربوط به مرحله تحقیق** به تعریف و چگونگی جمع‌آوری داده‌ها، شبیه‌سازی، مصاحبه و مشاهده پیمایش یا پرسشنامه پرداخته است و در پایان مرحله تجزیه و تحلیل که منجر به حصول نتایج می‌شود تشریح شده است.

مؤلفان پیشنهاد می‌کنند نتایج حاصل از ارزیابی باید بطور گسترده در اختیار کارکنان کتابخانه، استفاده‌کنندگان و همگان قرار گیرد. حتی اگر نتایج حاصل از ارزیابی پائین‌تر از حد انتظار بوده باشد در آن صورت تأکید ویژه‌ای بر ابتکار عمل و تغییر وضع موجود در نظر گرفته خواهد شد. و در صورتی که نتایج بدست آمده نشان دهد کتابخانه در وضع مطلوبی قرار دارد باز هم لازم است همگان از آن آگاهی داشته باشند تا کتابخانه برای پروژه‌های پیش‌بینی شده یا حفظ استانداردهای موجود حمایت کافی بدست آورد.

سنجش عملکرد نظام یافته عنوان مطلبی است برای بیان نظام حمایت تصمیم‌گیری در کتابخانه که به عنوان

ابزاری برای ارزیابی نظام یافته مستمر عمومیت یافته است و آن عبارت است از مجموعه اطلاعات نظام یافته رایانه‌ای شامل پایگاههای اطلاعاتی و مجموعه قوانینی که مدیریت کتابخانه را در فرآیند تصمیم‌گیری در موارد زیر یاری می‌کند:

۱. کنترل داده‌های اجرایی
۲. تهیه داده‌ها از عملکردهای جاری
۳. کنترل کیفیت خدمات کتابخانه‌ای
۴. اصلاح اثربخشی کتابخانه
۵. اصلاح کارایی کتابخانه

چنین ابزاری در کتابخانه نظام ساده و معتبری پیش روی مدیران کتابخانه قرار می‌دهد و فرآیند تصمیم‌گیری را با آگاهی بیشتر به داده‌ها و اصلاح مستمر امور کتابخانه روبرو می‌سازد. موضوع مهم هزینه - اثربخشی در نظام حمایت تصمیم‌گیری به عنوان ابزار مهم در مدیریت کتابخانه مورد بحث قرار گرفته است. منابع مالی یا تخصیصها که مربوط به هزینه‌ها در بخش‌های مختلف کتابخانه‌اند؛ اعم از منابع، کارکنان، هزینه‌های مختلف جانبی کتابخانه و چگونگی تقسیم بودجه به شکلی میسوس بیان شده است و در پی آن سنجش هزینه‌ها مورد بحث قرار گرفته و در پایان به مقایسه هزینه - اثربخشی با کیفیت خدمات پرداخته شده است و این نتیجه حاصل شده است که آگاهی از هزینه‌های خدماتی کتابخانه و کیفیت کارهای انجام شده در فرآیند تصمیم‌گیری تأثیر بسزایی دارد و بر اساس آن است که مدیریت کتابخانه می‌تواند اولویتهای را تعیین کند و به نسبت اولویتهای اختصاص دادن منابع مالی بپردازد. در پایان بخش اول کتاب مربوط به مطالب گفته شده یادداشتهای مفیدی در ارتباط با مطالب فوق ارایه شده است. با توجه به مطالب این بخش ملاحظه می‌شود که مؤلفان کوشیده‌اند شمای روشنی از عملکرد کتابخانه‌های دانشگاهی، نیازهای این کتابخانه‌ها با توجه به تغییرات روز، مدیریت کیفی و چگونگی دستیابی به حد مطلوب از طریق سنجش عملکرد را در برابر خواننده قرار دهند و حد گشودن مطالب به نحوی است که خواننده به کلیه جزئیاتی که باید بدانها توجه داشته باشد واقف می‌گردد. کوشش آنها در این اقدام مفید جای سپاس دارد.

بخش دوم و اصلی کتاب ارایه **سیاهه شاخصهای عملکردی** است که برای آماده ساختن کتابدار در وارد شدن به مرحله اجرای سنجش عملکرد از طریق این شاخصها تهیه شده است. در این بخش نحوه سنجش این شاخصها به صورتی مشروح توصیف شده است. شاخصها شامل: ۱. استفاده عمومی و امکانات کتابخانه ۲. کیفیت مجموعه ۳. کیفیت فهرست ۴. دستیابی به اسناد در مجموعه ۵. خدمات مرجع ۶. رضایت‌مندی استفاده‌کننده می‌باشند و هر یک به اجزاء مختلف دیگری تقسیم شده‌اند. مطالب بعدی نحوه سنجش هر یک از این شاخصها و اجزاء آنها را با فرمول واحد و روشنی آموزش می‌دهد. این فرمول شامل ساختار هر یک از این شاخصها

در سال ۱۳۰۶ ه. ش. موزه قملی به شکل محدود در یکی از اتاق‌های بزرگ ساختمان قدیم وزارت معارف، در قسمت شمال مدرسه دارالفنون به نام موزه ملی یا موزه معارف برپا شد. سپس در سال ۱۳۱۶ ه. ش. در زمینی به مساحت ۵۵۰۰ مترمربع با زیربنای ۲۷۴۴ مترمربع، ساختمان فعلی موزه افتتاح شد. این ساختمان دارای چندین اتاق در شمال آن برای کادر اداری و یک سالن بزرگ جهت سخنرانی و یک کتابخانه و دو سالن بزرگ در دو طبقه بنا شده است.

این موزه به عنوان موزه مادر و با سابقه‌ترین موزه کشور از رونق بسیار برخوردار است و قصد آن دارد تا در دو بخش دوران باستان یا پیش از اسلام و دوران اسلام به حیات خود ادامه دهد.

ساختمان قدیم موزه به دوران باستان اختصاص دارد و نام آن همان موزه ایران باستان می‌باشد و ساختمان مجاور آن به دوران اسلامی اختصاص دارد. موزه ملی ایران به عنوان موزه مادر، بسیاری از اشیاء باستانی را که در ایران به عناوین مختلف کشف شده به مرور در خود جای داده است. طبقه اول این موزه به نمایش آثار پیش از تاریخ و دوره تاریخی و طبقه دوم به اشیاء و آثار دوره اسلامی اختصاص دارد که هم اکنون با عرضه آثار طلایی و نقره‌ای ادوار مختلف، و تالاری ویژه قرآن‌های خطی به کار خود ادامه می‌دهد.

اندیشه ایجاد کتابخانه موزه ملی ایران جدا از فکر ایجاد موزه ایران باستان نبوده و همزمان با اجرای طرح موزه ایران باستان - در سال ۱۳۰۶ ه. ش. - مکانی جهت کتابخانه، به نام کتابخانه باستان‌شناسی در ساختمان موزه منظور شد. پس از اتمام ساختمان موزه در سال ۱۳۱۶، کتابخانه آن نیز آماده بازدهی شد. این کتابخانه، به عنوان تأمین‌کننده نیاز تحقیقاتی کادر موزه و اداره باستان‌شناسی حیات خود را با حدود ۱۰۰۰ جلد کتاب فارسی و لاتین، که از کتابخانه معارف به عاریت گرفته بود، آغاز کرد.

در سال ۱۳۵۱-۵۲ همزمان با تغییر نام اداره کل باستان‌شناسی به مرکز باستان‌شناسی ایران، این کتابخانه به کتابخانه مرکز باستان‌شناسی تغییر نام یافت. از سال ۶۰ تا ۶۶ کتابخانه مرکز باستان‌شناسی و موزه ایران باستان با دو مسؤول و زیر نظر دو واحد اداره می‌شد که سرانجام با تشکیل سازمان میراث فرهنگی کشور و تغییر نام این مجموعه به موزه ملی ایران به طور کامل تحت نظارت موزه ملی ایران درآمد و از آن پس تحت عنوان کتابخانه موزه ملی ایران خوانده می‌شود.

در طول عمر این کتابخانه، افراد گوناگونی از رجال علمی و فرهنگی کشور چون علی اصغر

نگاهی به کتابخانه موزه ملی ایران

● حسن شاهزاده آرانی
کارشناس کتابداری و اطلاع‌رسانی

است که در ابتدای بخش برای هر یک نام ویژه‌ای در نظر گرفته شده است و به آن‌ها عناوین بیانگری داده شده است که در ادبیات تحقیق شناخته شده‌اند. پس از آن تعریف بیان‌کننده داده‌هایی است که برای شناسایی شاخص ضروری است. مورد بعدی اهداف است که عبارت از معنی و مفهوم هر شاخص در رابطه با سنجش اهداف کتابخانه و نوع کتابخانه، فعالیتهای ویژه یا مجموعه‌هایی که به لحاظ استفاده اشخاص مفید است، روش به معنای راه‌های جمع‌آوری داده‌ها در مورد هر شاخص ذکر شده است و به محاسبه نتایج و مشکلات اشاره دارد و شرایط مؤثر بودن نتایج بیان شده است و اشاره گردیده چنانچه بیش از یک روش مؤثر واقع شود هر کدام جداگانه بیان شده‌اند. در مرحله پایانی تجزیه و تحلیل و ارزیابی راه‌های ممکن توصیف شده و درخصوص نتایج حاصل از استفاده از شاخصها بحث شده است و به علل ویژه مؤثر در پائین بودن اثربخشی اشاره شده و اعمالی را که به افزایش سطح اثربخشی منجر خواهد شد نام می‌برد. در پایان بررسی هر مورد از شاخصهای نامبرده، فهرستی برای مطالعه بیشتر ارائه شده و در آن منابعی با ستاره مشخص شده‌اند و نشان از اهمیت آن موارد در موضوع ذکر شده دارند. استاندارد ایزو (ISO) و سایر دستنامه‌ها و راهنماهای اشاره شده در بخش اول اطلاعات کتابشناختی که به منظور اطلاع بوده است در این فصول نیامده‌اند.

مطالعه دقیق کتاب برای مدیران و کارکنان متخصص کتابخانه‌های دانشگاهی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است، چه همانگونه که مؤلفان متذکر شده‌اند کتابخانه‌ها به واسطه موقعیت و سازمان خود، اهداف جداگانه و وجوه اشتراک گوناگونی با یکدیگر دارند اما در کل واجد شاخصهایی هستند که در این کتاب ذکر آنها رفته است. به درجه اهمیت هر یک در کتابخانه در ارتباط با اهداف آن می‌توان از فرمول سنجش عملکرد آنها استفاده کرد یا با تغییراتی متناسب با آنچه در هر کتابخانه ضرورت اصلی دارد دستورالعمل جداگانه‌ای تدوین و بر اساس آن سنجش عملکرد آن کتابخانه را به مورد اجرا گذاشت. فایده آگاهی از کم و کاستی‌های موجود در هر کتابخانه یا سطح بالای عملکرد آن از طریق سنجش آن است که موجبات حمایتی سازمانهای ملل را چه در مسایل مادی و چه سایر مسایل برای کتابخانه به همراه دارد.

تهیه این کتاب همانگونه که مؤلفان در مقدمه متذکر شده‌اند کاری است پژوهشی در سطح بین‌المللی که با صرف سالها وقت و تلاش در جهت بنیست آوردن هماهنگی تقریبی و نسبی بین کتابخانه‌های دانشگاهی در کشورهای مختلف صورت گرفته است و رهنمودها و دستورالعملهایی برای سنجش کیفی کار این کتابخانه‌ها فراهم آورده است. مترجم محترم نیز این اثر مفید را با ترجمه روان خود در قالب اصطلاحات کتابداری معمول در اختیار کتابداران کشور قرار داده‌اند که می‌تواند کمک شایانی در جهت بالا بردن سطح کارایی کتابخانه‌های دانشگاهی کشور باشد.